

Obsah

Predhovor	9
1. Konceptie riešenia chudoby v Európskej únii a na Slovensku	11
1.1 Chudoba v Európskej únii	15
1.2 Pretrvávajúca chudoba na Slovensku	24
1.3 Význam sociálnej práce v boji s chudobou	29
2. Sociálna práca s osobami v nepriaznivej životnej situácii a hmotnej núdzi	33
2.1 Štát a jeho poslanie v sociálnej oblasti	33
2.2 Občan v nepriaznivej životnej situácii	38
2.3 Riešenie hmotnej núdze občana	43
2.4 Prípadová štúdia	49
3. Sociálna práca s uchádzačmi o zamestnanie	59
3.1 Nezamestnanosť a sociálna práca	63
3.2 Sociálna práca a nezamestnaní – praktické aspekty	68
3.3 Európske dimenzie zamestnanosti	72
3.4 Prípadová štúdia	74
4. Sociálna práca s ľuďmi bez domova	77
4.1 Bezdomovectvo	78
4.2 Charakteristika bezdomovectva	80
4.3 Pojem „bezdomovec“	84
4.4 Sociálna intervencia	86
4.5 Krízová intervencia	89
5. Sociálna práca v marginalizovaných rómskych komunitách	97
5.1 Teoretické východiská pre sociálnu prácu v rómskych marginalizovaných komunitách	98
5.2 Rómska populácia na Slovensku	99
5.3 Subetnická diferenciácia (delenie v rámci jedného etnika)	100
5.4 Rómska komunita ako objekt sociálnej práce	101
5.5 Sociálna práca v rómskych komunitách – teoretické východiská	106
5.6 Praktické intervencie v rómskych marginalizovaných komunitách	108
5.7 Stratégie prístupu k Rómom na Slovensku	109

5.8	Sociálna práca v marginalizovaných rómskych komunitách – východiská pre prax	112
5.9	Terénna a komunitná sociálna práca v rómskej komunitě	115
5.10	Prípadová štúdia	119
6.	Sociálna pomoc utečencom a azylová procedúra v Slovenskej republike	121
6.1	Základné pojmy	121
6.2	Právna úprava azylovej procedúry	123
6.3	Azylová procedúra na území Slovenskej republiky	125
6.4	Rozhodovanie o žiadosti o udelenie azylu na území Slovenskej republiky	128
6.5	Postup po rozhodnutí o žiadosti o udelenie azylu	132
6.6	Príčiny migrácie a jej dopady na cieľovú krajinu	134
6.7	Špecifické skupiny žiadateľov o azyl na území Slovenskej republiky	136
6.8	Možnosti integrácie azylantov a cudzincov s doplnkovou ochranou na území Slovenskej republiky	139
6.9	Pohľad na azylovú procedúru z pozície žiadateľa o udelenie azylu (osobná skúsenosť žiadateľa o medzinárodnú ochranu)	141
6.10	Záver	143
7.	Sociálně-právní ochrana dětí	144
7.1	Rodina a její status ve společnosti	145
7.2	Děti, kterým se sociálně-právní ochrana poskytuje	146
7.3	Vztahy a vazby v rámci rodinného prostředí	150
7.4	Sanace rodiny	152
7.5	Legislativní rámec pomoci rodinám v krizi	153
7.6	Sociálně-právní ochrana	154
7.7	Sociálně-právní ochrana dětí	155
7.8	Sociálně-právní ochrana dětí a sociální kuratela ve Slovenské republice	156
7.9	Komparace institucí SPOD v České republice a Slovenské republice	160
7.10	Zařízení sociálně-právní ochrany dětí	163
7.11	Přehled ústavní péče v České republice	164
7.12	Náhradní výchovná/ochranná péče se realizuje v těchto zařízeních	167
7.13	Přehled druhů náhradní rodinné péče (NRP)	168
7.14	Jaká je konkrétní situace v NRP v České republice?	175

7.15	Práva dětí v NRP	177
7.16	Poradenství pro náhradní rodiny	178
7.17	Příprava náhradních rodin	179
7.18	Potřeba sjednocení péče o ohrožené děti	181
7.19	Praktické zkušenosti náhradní matky a supervizorky v sociální práci v problematice NRP	185
7.20	Závěr	190
8.	Sociálna práca so seniormi	192
8.1	Teórie starnutia	193
8.2	Staroba ako vývinové obdobie človeka	196
8.3	Mýty o starobe	197
8.4	Starnutie z pohľadu vied	198
8.5	Teoretické prístupy v sociálnej práci so seniormi	200
8.6	Sociálna ochrana občanov vyššieho veku v podmienkach SR	203
8.7	Aktuálny systém sociálneho zabezpečenia v SR	203
8.8	Legislatívne vymedzenie sociálnej pomoci	205
8.9	Sociálna prevencia	206
8.10	Sociálne služby v systéme sociálneho zabezpečenia	207
8.11	Sociálna práca v zariadení sociálnych služieb	209
8.12	Prípadová štúdia	213
9.	Sociálna práca so ženami, ktoré prežili násilie	220
9.1	Všeobecná charakteristika – základné pojmy	220
9.2	Historický vývoj postavenia žien v spoločnosti	223
9.3	Spoločenská pozícia ženy v 21. storočí	226
9.4	Násilie páchané na ženách v Slovenskej republike	229
9.5	Prípadová štúdia – kazuistika	231
9.6	Sociálna práca s obeťami násillia páchanom na ženách	235
10.	Sociálna práca so závislými	241
10.1	Metódy sociálnej práce v oblasti Harm Reduction	242
10.2	Vybrané HR metódy a formy práce	243
10.3	Metódy sociálnej práce v oblasti resocializácie a postresocializačnej starostlivosti	246
10.4	Vybrané metódy a formy práce v resocializácii	247
10.5	Sociálne poradenstvo	251
10.6	Prípadová štúdia	252

11. Sociálna práca s telesne a zmyslovo postihnutými osobami	253
11.1 Definícia pojmu telesné postihnutie	254
11.2 Definícia pojmu sluchové postihnutie	256
11.3 Definícia pojmu zrakové postihnutie	257
11.4 Rodina s dieťaťom s telesným a zmyslovým postihnutím	258
11.5 Možnosti vzdelávania sa osôb s telesným a zmyslovým postihnutím	262
11.6 Možnosti pracovného zaradenia a kvalita života osôb s telesným a zmyslovým postihnutím	267
11.7 Východiská a možnosti sociálnej práce v pomoci osobám s telesným a zmyslovým postihnutím	269
11.8 Právne aspekty sociálnej práce	270
11.9 Prípadová štúdia	280
12. Sociálna práca s mentálne postihnutými osobami	282
12.1 Základné pojmy mentálneho postihnutia	282
12.2 Klasifikácia podľa druhu mentálnej retardácie	283
12.3 Klasifikácia podľa stupňa mentálneho postihnutia	284
12.4 Charakteristika osôb s mentálnym postihnutím	288
12.5 Komunikácia s osobou s mentálnym postihnutím	292
12.6 Socializácia osôb s mentálnym postihnutím	294
12.7 Poradenstvo a sociálna práca pri skvalitňovaní života ľudí s mentálnym postihnutím	297
12.8 Cielené poradenské služby	298
12.9 Príprava na samostatný život	299
12.10 Problémy so začleňovaním, integráciou a inklúziou	304
12.11 Uplatnenie osôb s mentálnym postihnutím	305
12.12 Pracovná terapia dospelých osôb s mentálnym postihnutím	312
12.13 Členenie a využitie pracovnej terapie	313
12.14 Sociálne služby pre osoby s mentálnym postihnutím	314
12.15 Starnutie a osoby s mentálnym postihnutím	315
12.16 Riziká starnutia osôb s mentálnym postihnutím v súčasnej spoločnosti	316
12.17 Životné obdobia	317
12.18 Partnerský a rodinný život osôb s mentálnym postihnutím	320
12.19 Partnerstvo a hľadanie partnera	322
12.20 Prípadová štúdia	328

13. Psychosociálna práca so zomierajúcimi	332
13.1 Charakteristiky pacienta	333
13.2 Kvalita života	334
13.3 Zomieranie, smrť	335
13.4 Vyrovnávanie sa so stratou	336
13.5 Potreby zomierajúceho	339
13.6 Zásady v práci so zomierajúcim pacientom	340
13.7 Vybrané normy podporujúce efektívnu starostlivosť	341
13.8 Paliatívna starostlivosť	344
13.9 Hospicová starostlivosť	348
13.10 Ako sa starať	354
13.11 Záver	357
14. Spirituálne východiská sociálnej práce	358
14.1 Pôvod, obsah a interpretácia Biblie	359
14.2 Východiská v Biblii, na ktorých je postavený vzťah k Bohu a sociálne vzťahy	361
14.3 Spravodlivosť	364
14.4 Milosť v Novom Zákone	365
14.5 Manželstvo v Biblii	366
14.6 Sociálny status vdov, sirôt, chudobných a cudzincov v Biblii	369
14.7 Program milosrdného Samaritána – program sociálneho pracovníka	372
14.8 Záver	374
Záver	375
Zoznam použitej literatúry	376